

Dobíhá dodávka 46 nových trolejbusů pro Saratov

12.12 2021 16:44, Vít Hinčica, Trolejbusy

Zakázka na 46 trolejbusů pro Saratov se rychle vyplňuje. Do města dorazilo k dnešnímu dni ze sousedního Engelsu již 26 nových trolejbusů a za pár dní dojdou i zbývající vozidla. Původně mělo být všech 46 vozů dodáno už k 7. prosinci, finální dohoda mezi Státní dopravní leasingovou společností a výrobcem PK Transportnyje Sistěmy však byla dojednána o trochu později, než se předpokládalo.

Nejedná se však o vůbec zásadní zpoždění, PK TS totiž začala dodávat vozidla do Saratova jen týden poté, co byla dne 18. 11. 2021 prohlášena za vítěze tendru na výrobu nových trolejbusů pro Saratov vypsaného GTLK. PK TS pochopitelně nevyrobila trolejbusy kosmickou rychlostí, jak by se jeden mohl domnívat. Tendr jí byl totiž ušit na míru a výroba vozů probíhala už od léta, kdy bylo jasné, že federální kasa přispěje na financování trolejbusů leasingem ze 60 % (zbytek hradí Saratovská oblast). Rovných 12 vozidel z aktuální zakázky je řešeno jako parciální s prodlouženým autonomním chodem, které se přidají ke 24 stejného typu dodaným v létě 2021.

Další snímek ze saratovské vozovny. (foto: German Muromcev)

Saratov se letos s dodanými 70 trolejbusy, z toho 36 parciálními typu 6281.01 a 34 klasickými typu 6281.00, stane jedním z největších odběratelů nových trolejbusů v celé Ruské federaci. O letošní prvenství ještě Saratov soupeří s Krasnojarskem, který už obdržel na podzim tohoto roku 20 Admirálů a na jaře získal 24 Avangardů, na které právě navázala dodávka 30 Avangardů. Ty však nebudou do konce roku 2021 dodány zřejmě všechny, a proto Saratov velmi pravděpodobně získá za rok 2021 pomyslnou zlatou medaili. Třetí místo zaujmou Čeboksary s 51 Gorožaniny, které v rámci téže zakázky z loňského roku navázaly na 9 trolejbusů téhož typu dodaných ještě v prosinci 2020. Čtvrtým místem překvapivě zaujme zabajkaská Čita se 44 vozy (byť i tady je možné, že se dodávky vozů přehoupnou do ledna 2022, zatím bylo dodáno 11 vozů), zatímco páté místo připadne Omsku s 29 trolejbusy, které už byly dodány na jaře 2021. Šesté místo získá Samara s 22 vozy dodanými v létě.

Nové Avangardy v Čitě. Toto zabajkalské město díky otevřeným výběrovým řízení letos ušetřilo tolik peněz, že si nakonec objednalo 44 trolejbusů, třebaže původně plánovalo jen 15. (foto: Oleg Fedorov)

Saratov zřejmě i v příštím roce přikoupí i další trolejbusy. Už nyní je však jisté, že rok 2022 slibuje objemově zajímavé trolejbusové dodávky přinejmenším v jiných částech Ruska. Natal'ja Nazarova, ředitelka trolejbusového podniku v **Brjansku**, tento týden uvedla, že do dvou let bude její město zaplaveno stovkou nových trolejbusů, přičemž v roce 2022 se má jednat o 62 ks. Tím tedy potvrdila záměr na pořízení stovky nových trolejbusů ohlášený v říjnu tohoto roku. Město zároveň musí na špatnou infrastrukturu trolejbusů vydělit prostředky, v příštím roce se má jednat v přepočtu o několik desítek milionů Kč. Na objemnější nákup trolejbusů se dále chystá **Volgograd**, který rovněž tento týden slíbil brzký příchod nových trolejbusů, a sice se má jednat o 56 parciálních trolejbusů (tendr však zatím vypsán nebyl). Kromě toho slíbil Volgograd i zprovoznění nových trolejbusových linek. Nové trolejbusy bude potřebovat i **Novosibirsk**, jehož vozy nejsou ve vyhovujícím technickém stavu. Radnice sice s příchodem podzimu ohlásila záměr pořídit 46 trolejbusů, zdá se však, že by aktuálně více než 200členná trolejbusová flotila Novosibirsku potřebovala mnohem hromadnější výměnu. Jen za poslední týden totiž byly registrovány tři události, při kterých byli pasažéři trolejbusů zasaženi úderem elektrického proudu. Někteří cestující skončili v nemocnici, včetně šestiletého dítěte. To přitáhlo pozornost ruských médií a zejména pak státních dozorujících a trestních orgánů. Už letos na jaře ruská prokuratura poukázala na to, že elektrická doprava Novosibirsku je v žalostném stavu a kontrola vozidel neprobíhá tak často, jak by měla: v průměru se totiž vozidla prověřovala dle šetření prokuratury jen jednou za rok.

Nové trolejbusy bude v příštím roce ve velkém přebírat **Petrohrad**, který letos vypsal celkem tři tendry na 286 trolejbusů, jejichž dodávky však budou probíhat až do roku 2023. Dá se čekat, že tyto tendry nasytí všechny „tradiční" dodavatele Gorelektrotransu, tj. PK TS, Trans-Al'fu i Belkommunmaš. Sousední **Petrozavodsk** také přivítá nové vozy, a to zřejmě v počtu 16 ks, a zřejmě

nezklame ani od Petrozavodsku severněji ležící **Murmansk.** Murmansk totiž posledních 20 let, pouze s výjimkou roku 2016, každý rok přebíral nové trolejbusy, letošek nevyjímaje. Na celém světě už jsou podle dostupných údajů jen čtyři města, která se mohou pochlubit podobnou kadencí dodávek trolejbusů za poslední dvě dekády: česká Plzeň, čínský Peking, před chvílí zmíněný Petrohrad a ještě běloruský Minsk. Petrohrad i Minsk dokonce „jedou nonstop" a každý rok v posledních dvou dekadách potěšily své obyvatele nějakými novými trolejbusy. Nicméně Murmansk i Plzeň jsou oproti Petrohradu i Minsku co do počtu obyvatel i rozlohy několikanásobně menší.

Petrohrad je vůbec na světě unikátní: podle dostupných údajů nepřebral nové trolejbusy za celou 85letou existenci svého trolejbusového provozu datovaného od roku 1936 zřejmě jen 7krát (a to v letech 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1951 a 1997). Minsk je na tom však pravděpodobně ještě krapet lépe: provoz trolejbusů v něm sice otevřeli až v roce 1952, nové trolejbusy však přebíral bez přestání každý rok až dosud.

Padesát trolejbusů slíbil na počátku prosince 2021 primátor **Bratsku** ležícího v Irkutské oblasti. Nové trolejbusy v tomto městě díky podané žádosti do federálního programu „Čistý vzduch" očekávali již v roce 2020, nakonec se však federální kasa kvůli koronaviru neotevřela natolik, aby se z ní vysypaly i peníze pro toto zimou pravidelně svírané město. Čtyři desítky trolejbusů slibuje v příštím roce baškirská **Ufa**. V poměrně menší dodávku nových vozidel, 10 kusů, věří **Vladimir**. Na letošek slibovaných 20 ks pro **Balakovo** ležící v Saratovské oblasti zřejmě dorazí právě v roce 2022. Do koncese možná půjde trolejbusový provoz ve **Voroněži,** v takovém případě by vybraný koncesionář pořídil okolo 60 trolejbusů. Dalšími městy, která budou chtít přivítat nové trolejbusy, jsou mj. **Omsk** či **Čeljabinsk.** Zato je téměř jisté, že se jich nedočká ani tentokrát východní okraj Ruska: neplánuje je totiž Vladivostok, ani Chabarovsk.

Nové vozy měly letos a také v příštím roce poctít jihoruský Krasnodar. Montáž „unikátních" trolejbusů při účasti městského DP a soukromého subjektu však skončila naprostým fiasekm. Ukázalo se totiž, že trolejbus Al'kor 5124, jenž byl radnicí Krasnodaru prohlašován za nový vůz, byl v papírech vykazován coby generálka vozu ZiU-682 z roku 1988, byť tedy při pouhém využití 2 % komponent starého trolejbusu (těmito kompononenty měly být údajně sběrače). Tímto se měl výrobce, firma Al'kor, založený teprve roku 2020, a to nedávno odsouzeným člověkem za krádež a zpovídajícím se z těžkého ublížení na zdraví, snažit spolu s krasnodarskou radnicí vyhnout certifikačnímu procesu, jenž by v případě přiznání novostavby vozidel musel nevyhnutelně nastat. Jenže krasnodarský DP, KTTU, neměl opravnění provádět ani generálky trolejbusů ZiU, které mohl získat pouze společnosti Trolza, jež je mimochodem ještě stále v likvidaci.

Měl to být unikátní produkt, vyklubal se z toho ovšem jen unikátní podvod. (foto: Администрация муниципального образования город Краснодар)

Radnice Krasnodaru se sice při představení trolejbusů chlubila tím, že montáž nových trolejbusů s (nijak neprokázanou) německou stopou v dílnách krasnodarského DP bude levnější než nákup vozů přímo ze závodu některého z výrobců, jenže ani to nakonec nebyla pravda, jelikož některá ruská města letos koupila nové vozy za podobnou cenu, ne-li ještě nižší. Kromě toho, cena jednoho Avangarda od Trans-Al'fy dodaného na konci roku 2019 činila něco málo přes 12 mil. RUB, zatímco cena jednoho Al'koru skoro 15 mil. RUB.

Pokud jde o podobnost trolejbusu Al'kor 5124 s trolejbusy Avangard Trans-Al'fy, i to má mít své vysvětlení. Do Al'koru totiž zasedla v křesle generálního ředitele bývalá finanční ředitelka Trans-Al'fy a taktéž ex-hlavní konstruktér vologdského závodu. Trans-Al'fa však prohlásila, že v obchodě Al'koru s krasnodarskou radnicí nemá prsty a dokument, kterým měla v roce 2020 Krasnodaru oznámit, že není schopna dodat další dohodnutou 21ks sérii nových trolejbusů, prohlásila za zfalšovaný. Naopak měla Trans-Al'fa podat trestní oznámení ve věci podvodu, padělání dokumentů a nezákonného využívání jí vytvořených výrobků. Na podezřelé obchodování Krasnodaru si tak už v létě tohoto roku posvítilo ruské ministerstvo vnitra i Vyšetřovací výbor Ruské federace. Následně pak „zaklekla" generální prokuratura, která Al'koru zmrazila příchod platby ve výši cca 140 mil. RUB určenou na montáž dalších 10 trolejbusů, přičemž zároveň znemožnila nasazení prototypu do komerčního provozu. Prototyp vozu (prototypem nemá být krasnodarský vůz, ale jiné vozidlo, které bylo vyrobeno a nikde neprezentováno) byl poslán do Moskvy na Ústřední vědecko-výzkumný automobilní a automotorový institut pro účely expertízy, aby se zjistilo, co je zač, stále totiž zůstává několik neznámých, mj. to, odkud byly komponenty na „nový" trolejbus přivezeny. Krasnodarští činovníci nejprve přiznali, že trolejbus není tak unikátní, jak nejprve uváděli, na další dotazy regionálních i celostátních médií však přestali reagovat. Od září 2021 pak nebyly ve věci tohoto trolejbusu

zveřejněny žádné další podrobnosti a je otázkou, jak nakonec celá záležitost dopadne. Z hlediska příchodu nových trolejbusů by však mohl být v Rusku příští rok opět zajímavý jako letos.

Poděkování: German Muromcev, Zdeněk Kresa, Zdeněk Sýkora

Url: Dobíhá dodávka 46 nových trolejbusů pro Saratov